

Helsingin hallinto-oikeuden Uusimaa-kaavakokonaisuutta koskevien päätösten vaikutukset

Maakuntahallitus 08.11.2021 § 146
140/06.01.03/2021

Tiivistelmä

Koska Helsingin hallinto-oikeuden (HaO) päätökset Uusimaa-kaavan kokonaisuuteen liittyen eivät ole yksiselitteisiä, tarvitaan Uudenmaan liiton tulkinta sen osalta, mikä on ohjaava, voimassa oleva kaavakokonaisuus (merkinnät, määräykset ja kartta). Tulkintaa tarvitaan, kunnes kaavat on lainvoimaisesti ratkaistu KHO:ssa. Liiton tulkinta palvelee paitsi kuntakaavoitusta, myös osallisia ja muita viranomaistahoja. Kaavan juridinen osa eli kaavakartta sekä merkinnät ja määräykset ovat muutoksenhaun kohteena, ja vain näitä voidaan KHO:n päätöksen jälkeen päivittää ratkaisun mukaisiksi. Maakuntahallitukselle esitetään, että se päättää merkitä tiedoksi Uudenmaan liiton tulkinnan Helsingin hallinto-oikeuden päätösten vaikutuksista maakuntakaavatilanteeseen sekä Uusimaa-kaavakokonaisuuden käsittelyn tilanteen jatkovalitusten osalta.

Selostus

Uudenmaan liiton tulkinta hallinto-oikeuden päätöksestä

Koska Helsingin hallinto-oikeuden (HaO) päätökset Uusimaa-kaavan kokonaisuuteen liittyen eivät ole yksiselitteisiä, mikä on ohjaava kaavakokonaisuus (merkinnät, määräykset ja kartta). Tulkintamme mukaan voimassa ovat Uusimaa-kaava 2050 -kokonaisuuteen kuuluvat kolme vaihemaakuntakaavaa (Helsingin seudun, Länsi-Uudenmaan ja Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavat) niiltä osin kuin HaO ei kumonnut niitä, Östersundomin vaihemaakuntakaava, 4. vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisu sekä osia 4. vaihemaakuntakaavan viherrakenteen merkinnöistä määräyksineen. Tulkinta on esitetty esityslistan liitteinä olevissa asiakirjoissa.

HaO:n päätösten jälkeen voimassa ovat seuraavat Natura 2000 -alueita koskevat ja suojelualueita koskevat merkinnät:

- 4. vaihemaakuntakaavan Natura 2000 -alueiden ja luonnonsuojelualueiden merkinnät.
- Uusimaa-kaavasta ne uudet suojelualuemerkinnät, jotka eivät sisälly 4. vaihemaakuntakaavan voimaan jääviin luonnonsuojelualuemerkintöihin sekä uusina esitetyt Natura 2000 -alueet.

HaO:n päätösten jälkeen seudullisen vähittäiskaupan alaraja Pääkaupunkiseudun ulkopuolisen alueen taajamatoimintojen kehittämisvyöhykkeellä on 4000 k-m², ellei kuntakaavan yhteydessä tehtävien selvitysten perusteella muuta osoiteta.

Uusimaa-kaavan kokonaisuuden muutoksenhakuprosessi on vielä kesken. Niiltä osin kuin valitukset on hyväksytty, päätökset ovat edelleen täytäntöönpanokiellossa. Lainvoiman kaava voi saada vasta, kun mahdolliset jatkovalitukset on ratkaistu korkeimmassa hallinto-oikeudessa (KHO).

Uudenmaan liiton tulkinta hallinto-oikeuden päätöksistä ja niiden vaikutuksista maakuntakaavatilanteeseen tarvitaan siksi aikaa, kunnes kaavat on lainvoimaisesti ratkaistu KHO:ssa. Tänä aikana ennen KHO:n ratkaisua on järkevää, että Uudellamaalla käytetään yhteistä tulkintaa asiasta. Liiton tulkinta palvelee paitsi kuntakaavoitusta, myös osallisia ja

muita viranomaistahoja. Lopullinen tulkinta HaO:n päätösten vaikutuksista maakuntakaavatilanteeseen vahvistuu kuitenkin vasta KHO:ssa.

Kaavan juridinen osa eli kaavakartta sekä merkinnät ja määräykset ovat muutoksenhaun kohteena. Vain näitä voidaan KHO:n päätöksen jälkeen päivittää ratkaisun mukaisiksi. Uusimaa-kaavan taustaselvitykset eivät ole muutoksenhaun kohteena, joten kaavan selvitysaineisto on hyödynnettävissä tavanomaiseen tapaan myös valituksenalaisten teemojen, kuten kaupan ja suojelun osalta.

Uusimaa-kaava 2050 -kokonaisuuden käsittelyn tilanne jatkovalitusten osalta

Kaikilla hallinto-oikeuteen valittaneilla on oikeus hakea valituslupaa KHO: on samoista asioista kuin mistä valittivat HaO: on. Helsingin hallinto-oikeuden päätöksistä on haettu yhteensä 24 jatkovalituslupaa. Näistä 14 kohdistuu Helsingin seudun vaihemaakuntakaavaa koskevaan päätökseen, neljä Itä-Uudenmaan vaihemaakuntakaavaa koskevaan päätökseen ja kuusi Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavaa koskevaan päätökseen.

Esityslistan liitteenä on kuntien käyttöön Uudenmaan voimassa olevien maakuntakaavojen epävirallinen yhdistelmäkartta sekä yhdistelmäkaavakarttaan liittyvät merkinnät ja määräykset. Kaavoituspäällikkö Ilona Mansikka esittelee asiaa kokouksessa.

Päätösesitys:

Maakuntahallitus päättää merkitä tiedoksi Uudenmaan liiton tulkinnan Helsingin hallinto-oikeuden päätösten vaikutuksista maakuntakaavatilanteeseen sekä Uusimaa-kaavakokonaisuuden käsittelyn tilanteen jatkovalitusten osalta.

Päätös:

Maakuntahallitus päätti esityksen mukaan.

Lisätiedot:

Vastuujohtaja Paula Autioniemi
 Asiantuntijat Ilona Mansikka, Tero Suursalmi ja Kaarina Rautio